

DEDICADA A UN BON AMIC DE MARCELINO MENÉNDEZ PELAYO

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Probablement la gent de la part de ponent (masses «ent» estan sortint) estigui un poc molesta pel fet que, fins ara, la predominança de la gent de Llevant sigui massa forta. Per tant, aquesta miscel·lània es referirà a un ciutadellenc d'altíssima categoria: Josep Maria Quadrado i Nieto.

Atenent a la meua dèria relativa als rètols dels carrers i encara que sembli que no té res a veure amb aquest espai, el dilecte lector em permetrà fer una al·lusió jocosa referida als noms dels carrers, en aquest cas, de Barcelona. Amb l'adveniment de l'actual època anomenada democràtica, cap a l'any 1989 es va canviar el nom del carrer «Menendez y Pelayo» per «Torrent de l'Olla» i dedicant al tal Menéndez Pelayo uns jardins públics de nova creació, on ara estan construint un aparcament subterrani. Qualque responsable municipal va entendre que un nom tan castellà (Marcelino Menéndez Pelayo, repeteixo) no podia ser, de cap de les maneres, adequat per un carrer principal de l'antiga Vila de Gràcia, especialment a la nova etapa on es pretenia revifar el cata-

lanisme militant. Poc temps després qualcú se'n va adonar de la bescia que s'havia comès i a part dels jardins ja citats, quatre anys més tard (1993) van dedicar un nou carrer, a prop del Nou Camp i tot just a tocar del tanatori de Les Corts, a l'insigne personatge que l'any 1888 havia presidit els Jocs Florals de Barcelona i havia, com es diu vulgarment, cantat *las verdades del barquero* davant de la Reina Regent, pronunciant un discurs en català que es pot llegir consultant *sant Google*, cosa que un servidor recomana amb especial atenció.

Què té a veure açò amb aquesta miscel·lània? Senzillament, que Marcelino Menéndez Pelayo (Santander *1856, +1912) va ser un gran amic de Josep Mª Quadrado Nieto (*Ciutadella 1819, +Palma 1896), fins al punt que va revisar i publicar, entre l'any 1893 i 1896, els articles escrits per Quadrado entre 1854 i 1873 i que duia per títol «*Ensayos religiosos, políticos y literarios*». La seva relació personal va ser de gran intensitat i qualitat.

Josep Mª Quadrado, el menor d'un estol molt nombrós de germans (els seus pares s'havien casat a Ciutadella l'any

1800 on ell va néixer a 1819), va quedar orfe de molt infant i sa mare es va desplaçar a Palma, on es va criar i es va fer un homo de bé. Es va casar ja fregant els 50 anys, amb Rosa Morell, matrimoni que no va tenir fills.

La seva ascendència paterna és clarament ciutadellenca. El primer Quadrado que ens consta és Lluís Quadrado, viudo,

que es casa a Ciutadella amb Blanca Alzina el mes de juliol de 1567 però per part de mare provenia del castell de Sant Felip, sent l'origen d'aquesta branca un soldat castellà, de nom Francisco Nieto, casat as Castell en data 12 de gener de 1584 amb Antònia Arnau Corassa de Tremol i que, d'acord amb l'opinió de l'arxiver Fernando Martí, havia nascut a Tordesillas (ciutat on es va decidir el repartiment dels nous mons entre Castella i Portugal i més coneguda pel toro que maregen i maten a aquestes dates) i que havia estat a la batalla de Lepanto. Vés a saber si va coincidir amb l'autor del «*Ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*», Miguel de Cervantes Saavedra. Allà eren molts, però...

Aquest Nieto va passar a ser Neto molt

prest i, fins i tot, es va arribar a escriure Netto que és la grafia del llinatge de sa mare, Margarita Netto, a l'acta de casament celebrat a Ciutadella en data 31 d'agost de 1800, però tot depenia del capellà o de l'escrivent de torn, encara que Josep Mª Quadrado signava com a Nieto.

Les relacions de sang d'un servidor amb el personatge d'avui són de 6 lligams amb 13 bots mínims, amb Antoni Guasch els lligams són 86 amb 15 bots mínims i amb Rafael Aedo Pons els cadencats són 18, amb 17 bots. Pel que fa al metge Josep Francesc Quadrado Quintana, amb llinatge idèntic, els lligams són 4 amb només 11 bots, el que indica que és més proper que els altres citats. A més, Pere Quadrado Enrich, que va arribar a ser mariscal de Camp, germà d'en Francesc Quadrado que és l'avi- quart del doctor Quadrado Quintana, figura a la Sala de Menorquins il·lustres i també és Fill il·lustre de Ciutadella. En resum, a la Sala Capítular de l'Ajuntament de Maó hi ha dos parents Quadrado.

Per acabar, només dir dues coses: la primera és que resulta curiós el que diu el rètol del carrer dedicat a la seva persona a Ciutadella que el qualifica de «polígraf», denominació utilitzada a un dels programes televisius de més audiència espanyola per definir a una màquina concebuda per a detectar mentides o mitges veritats dels components del *famoseo nacional* i la segona és que el cos d'aquesta miscel·lània va ser escrita el mes d'agost del 2015, i que la tenia a la recambra per quan fes falta. Total, 13 mesos no són massa temps, simplement un respir entre personatge i personatge.